

Huvudentreprenörsansvar i Byggavtalet 2015

2

Att anlita en underentreprenör

Enligt Byggavtalets Bilaga D kan en underentreprenör anlitas på tre sätt:

- "Frikretsen" (medlem i Sveriges Byggindustrier) – pkt 3
- Förenklat förfarande genom kontroll och förstagångsinformation – pkt 4
- Primärförhandling enligt § 38 MBL – pkt 5

UE2004

- Blanketten innehåller avtalsvillkor och en blankett för kontroll av underentreprenör enligt Bilaga D pkt 4
- Blanketten fylls i och undertecknas av underentreprenör som ska anlitas, och lämnas därefter till beställaren
  - Uppgifterna på blanketten lämnas på heder och samvete
- Beställaren skickar ifylld blankett till Byggnads region (förstagångsinformation)

UE2004

MARKERA MED KRYSS I TILLÄMPLIGA RUTOR

Företaget (UE) är ett enmansföretag: Ja Nej
 Om Nej, UE är bundet av kollektivavtal för ifrågasvarande arbete:
 Byggnadsavtalet o Anläggningsavtalet Väg- och Banavtalet
 Annat kollektivavtal: _____

UE är innehavare av
 F-skattebevis
 Momsreg.bevis
 Reg.bevis

Om UE är maskinföretag, lämna även följande uppgifter:
 (gäller även maskinföretag som förmedlas av maskin-lastbilscentral eller s.k. förmedlingsföretag)

MARKERA MED KRYSS I TILLÄMPLIGA RUTOR

Maskiner och utrustning uppfyller vad som anges i gällande lagar och förordningar
 Företagsförsäkring innehållande ansvarförsäkring
 Företag av maskin innehar yrkesbevis/utbildningsbok för ifrågasvarande maskin

Berörd lokalavdelning har rätt att i en vetorättssituation enligt 39 § MBL få kopior av ovannämnda handlingar.

KOMPLETTERANDE UPPGIFTER

_____

_____

UE2015

- Innehåller, precis som UE2004, avtalsvillkor mellan entreprenörer samt blankett för kontroll
  - Justeringar i avtalsvillkoren kopplade till nya regler per den 1 januari 2015
  - Ny kontrollpunkt: Att anlita entreprenör inte har någon otvistig förfallen fordran på lön

UE2015

Underentreprenör (UE) eller bemanningsföretag (BF)

Företag	Organisationsnummer
Företagets adress, postnummer och ort	
Kontaktperson	e-post
Tel	

Markera med kryss i tillämpliga rutor

UE alt. BF är bunden av följande kollektivavtal:

- UE är enmansföretag (ej krav på kollektivavtal)

UE alt. BF är innehavare av och bifogar:

- F-skattebevis
 Momsregistreringsbevis
 Bolagsregistreringsbevis

- UE alt. BF har inte någon otvistig förfallen fordran från arbetstagare på lön eller ersättning

Allmänt

- Ett huvudentreprenörsansvar införs i Byggbavtalet
- Huvudentreprenören (HE) åläggs att hålla en aktuell lista på samtliga underentreprenörer (UE) på Byggbavtalets område samt medverka till att reda ut och lösa tvister mellan UE och Byggnads
- Sveriges Byggindustrier inrättar och finansierar en försäkransfond som ska säkerställa skälig ersättning för utfört arbete *när alla andra rättsliga vägar är uttömda*
- Förslaget är utformat på så sätt att det preventivt medverkar till bättre ordning och reda inom byggbranschen

Syfte med reglerna om huvudentreprenörsansvar

- Underlätta samordningsansvaret enligt 6 kap Arbetsmiljölagen
- Motverka lön och ersättning som innebär s.k. social dumpning
- Minska förekomsten av skatteundandragande genom svartarbete och annan kriminell verksamhet och skapa sundare konkurrensförhållanden inom branschen
- Motverka att oseriösa företag är verksamma på arbetsplatser med Byggbavtalsbunden huvudentreprenör

När är reglerna tillämpliga?

- De nya reglerna om huvudentreprenörsansvar blir tillämpliga när Byggnads saknar juridiska möjligheter att få till stånd betalning av lön och ersättning från berörd arbetsgivare
- Övriga vägar till rättelse ska vidtas i första hand. Byggnads ska försöka få den arbetsgivare som felat att vidta rättelse. Om det är möjligt ska förhandlingar enligt Byggavtalet § 10 genomföras, ev. process föras i Arbetsdomstolen, ev. konkursförfarande initieras och genomföras
- Reglerna om huvudentreprenörsansvar kan inte användas som ett alternativ till att driva tvister enligt 35 § MBL

Ikraftträdande 1 januari 2015

- Huvudentreprenören är skyldig att upprätta lista över underentreprenörer på arbetsplatsen
- Underentreprenör är skyldig att rapportera vilka underentreprenörer på Byggavtalets verksamhetsområde som denne anlitat till sin beställare samt vidarebefordra motsvarande rapporter från sina underentreprenörer
- När ny underentreprenör (som inte finns på tidigare godkänd UE-förteckning enligt p.4.3) anlitas efter den 31 december 2014 gäller huvudentreprenörsansvaret fullt ut

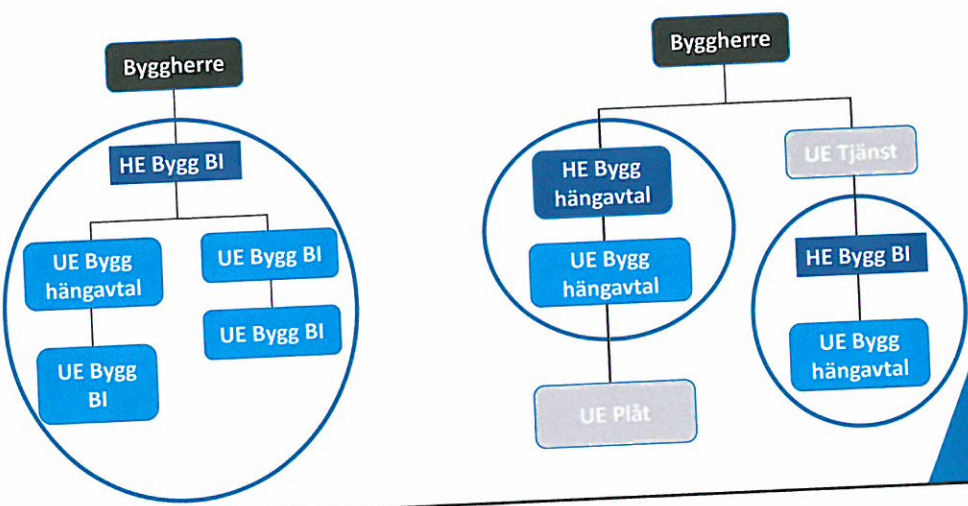
Ikraftträdande 1 januari 2015

- Huvudentreprenören har överläggnings- och utredningsansvar. Vid genomförande av överläggning och utredning ska hänsyn tas till om underentreprenören har anlitats enligt de gamla eller de nya reglerna
- Det finns en ömsesidig förståelse mellan parterna för att reglerna är nya och omfattande och att det kan ta viss tid att få reglerna att fungera fullt ut. Parterna är överens om att försöka åstadkomma en smidig övergång till de nya reglerna och att parterna ska samverka och hjälpa företagen att göra rätt

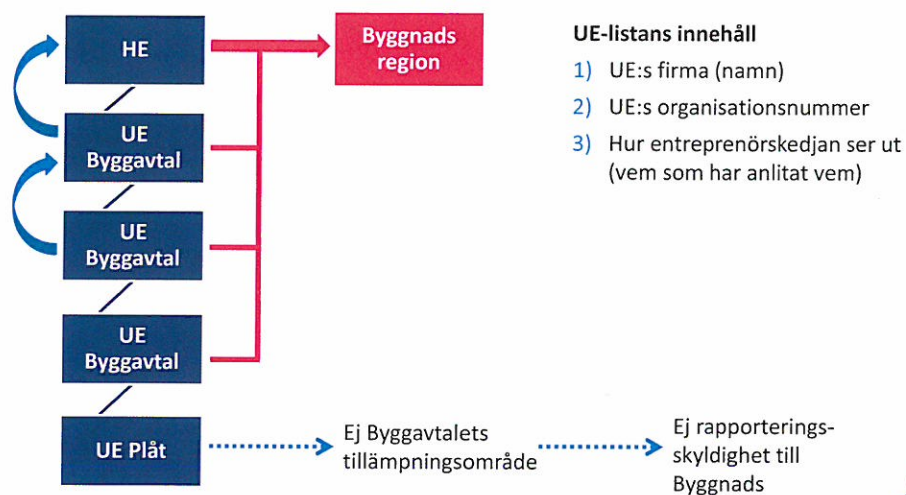

Vem är huvudentreprenör?

Huvudentreprenör (HE) = Första arbetsgivaren bunden av Byggavtalet under byggherren

Underentreprenörslista

Underentreprenörslista

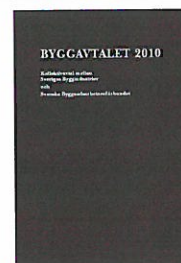
"Byggnads region har rätt att ta del av listan hos huvudentreprenören vid ett arbetsplatsbesök senast fyra arbetsdagar efter det att en skriftligt begäran kommit ansvarig produktionsledare på arbetsplatsen tillhanda"

Förutsättningar för att ta del av UE-lista

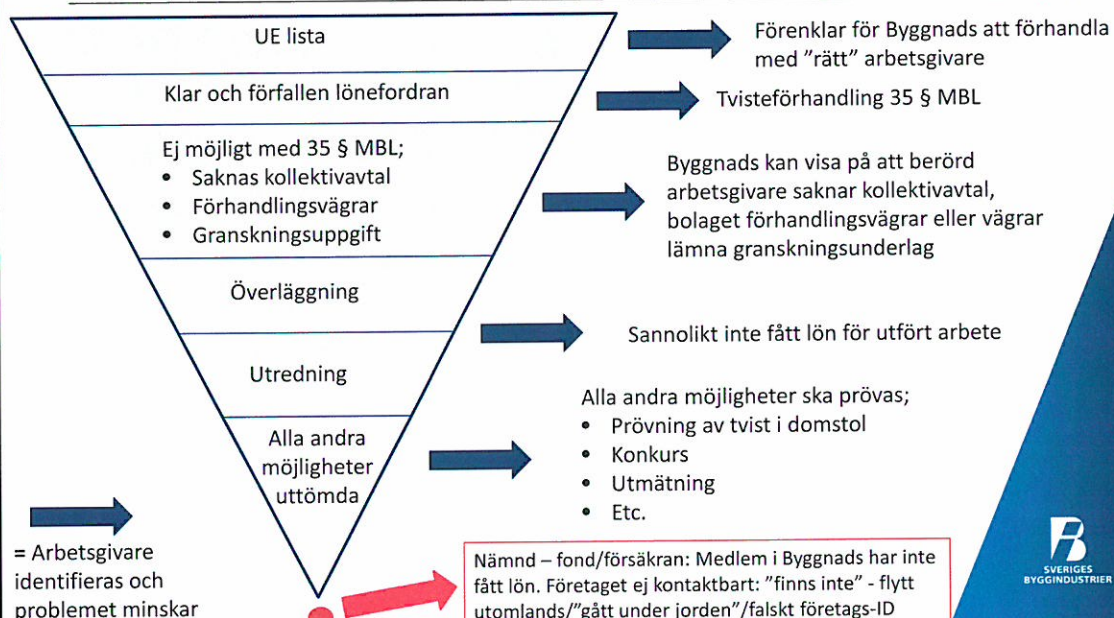
- 1) rätt för Byggnads region att
- 2) få del av listan
- 3) hos huvudentreprenören
- 4) vid arbetsplatsbesök
- 5) senast fyra arbetsdagar
- 6) efter att skriftlig begäran
- 7) har kommit ansvarig produktionsledare tillhanda

Tillägg till Byggtavtalets Bilaga D

- Ny punkt 4.1 e) – ej klar och förfallen fordran på lön
- HE ansvarar för aktuell underentreprenörlista
- UE rapporteringsplikt till sin beställare om UE i sin tur anlitar UE
- HE överläggningskyldighet
- HE utredningskyldighet
- HE och Byggnads ansvarar för att aktivt medverka till rättelse
- Möjlighet till nämndprövning
- Sveriges Byggindustriers "försäkrans/fond"

"Problemtratten"

Överläggning och utredning

När?

Tvisteförhandling avseende klar och förfallen fordran enligt 35 § MBL har aktualiserats mot en arbetsgivare och arbetsgivaren ifråga:

- a) inte har kollektivavtal eller
- b) förhandlingsvägrar eller
- c) brister i sin skyldighet att tillhandahålla granskningsunderlag för kontroll av lön och ersättning

Syfte?

- Klarlägga tvisten
- Aktivt verka för att berörd arbetsgivare vidtar rättelse om fel avseende lön/ersättning konstateras

Överläggning och utredning

a) Inte har kollektivavtal enligt Byggavtalet Bilaga D

- Anlitat företag som är verksamt inom Byggavtalets område och som saknar kollektivavtal och/eller som inte har förhandlats enligt 38-40 §§ MBL
  - Enmansföretag, s.k. F-skattare behöver inget kollektivavtal eftersom de inte har några anställda

Överläggning och utredning

b) Förhandlingsvägrar

- Byggnads kan visa att de på de sätt som står till buds enligt lag och avtal har försökt få kontakt med företrädare för arbetsgivaren utan att lyckas
- Arbetsgivaren vägrar att infinna sig till förhandling

Överläggning och utredning

c) Brister i sin skyldighet att hålla granskningsunderlag för kontroll av lön och ersättning tillgängligt (§ 3 p 10.2)

- UE brister i skyldighet att vid förhandlingen enligt 35 § MBL hålla granskningsunderlag för kontroll av lön och ersättning tillgängligt **avseende berörda arbetstagare** på aktuell arbetsplats där det finns felaktigheter avseende lön och/eller ersättning
- Det krävs att Byggnads har försökt få tillgång till uppgifterna, men företaget ändå inte håller dem tillgängliga

Grundförutsättningarna för prövning i OR-nämnden?

Samtliga följande förutsättningar ska vara uppfyllda för att nämndprövning ska kunna ske:

- Arbetstagare som inte fått lön/ersättning är medlem i Byggnads
- Huvudentreprenören i aktuell kedja är medlem i Sveriges Byggindustrier
- Alla vanliga rättsmedel ska vara uttömda
- Byggnads har påkallat prövning i OR-nämnden, inom 30 dagar från det att överläggning och utredning har avslutats

Prövning i OR-nämnden?

- Nämnden består av en representant från Byggnads, en representant från Sveriges Byggindustrier och en opartisk ordförande som parterna utser tillsammans
- Nämndprövningen är ett skriftligt förfarande och ska bedrivas utan dröjsmål
- Nämnden avgör om betalningsskyldighet för arbetsgivare föreligger eller inte
- Fordran som varit föremål för nämndens beslut ska anses slutligt reglerad mellan parterna
- Finner nämnden att betalningsskyldighet föreligger ska betalningen utan dröjsmål fullgöras av Sveriges Byggindustriers OR-försäkrans/fond

OR-nämndens beslut

- Ersättningen ska motsvara ostridigt belopp för utfört arbete alternativt vid stridigt belopp samt när betalningsskyldig arbetsgivare inte är bunden av kollektivavtal med Byggnads belopp motsvarande:
  - Ersättning som inte har utbetalats upp till den nivå som framgår av § 3 punkten 9.2 för yrkesarbetare x 40 timmar per vecka under högst 12 veckor
- OR-nämnden beslutar aldrig om allmänt skadestånd

Bl:s regressrätt

- Efter utbetalning från Sveriges Byggindustriers OR-försäkring kan Sveriges Byggindustrier göra gällande regressrätt, för att återfå utbetalt belopp, gentemot den arbetsgivare som enligt OR-nämndens beslut har betalningsansvar eller mot arbetsgivare som på annat sätt har brustit i sina förpliktelser enligt Byggtavlet Bilaga D eller mot sin betalningsskyldighet enligt lag